

Új fenomén... a 21. század porcelánszobrai

Babos Pálma keramikusművész alkotásairól

■ Az emberi tudat egyik nagy, a dolgok miértjét és mikéntjét magyarázó elmélete a dialektika. Ez a tudomány az anyagi, természeti, társadalmi, tudati mozgások közös törvényszerűségeit vizsgálja a tézis, antitézis, szintézis folyamatában.

A három tézis minden emberi és természeti dolog-

ban értelmezhető. Kölcsönhatásuk eredménye az új létrejötté, a fejlődés, a kreáció maga. Éppen ezért az alkotóművészetek mindegyikének terméke is vizsgálható a tézis-antitézis egymásra hatásában. Vagyis az alkotás létrehozásának tényszerű folyamatában, illetve a szintézisben, a létrejött kész mű alkotói módszer-

Fotó: Bozsó András

Babos Pálma: Pár.
A Városlakók sorozatból
/ Pálma Babos: Couple.

From the series
'Town-dwellers'
[2012] mázas
porcelán, 1380 °C,
magasság: 48 cm /
glazed porcelain,
1380 °C, height:
48 cm

←
Babos Pálma: Város.
Az „Emlékek a jövőből”
sorozatból /
Pálma Babos: Town.
From the series
'Memories
from the Future'

[2009] mázas
porcelán, 1380 °C,
magasság: 70 cm /
glazed porcelain,
1380 °C,
height: 70 cm

Fotó: Borsó András

Fotó: Bozsó András

Tézisként fogadhatjuk el, ahogy Babos Pálma magyarázza, hogy „a technika szó értelmezhető úgy is, mint munkamódszer az alkotó emberrel együtt, és úgy is, mint az anyagkezelés az adott anyaggal összefüggésben”. Kezdetekben, jellegzetesen, közel azonos nagyságú, kis öntöttporcelán lapokból épülnek egygyé, szigorúan logikus konstrukcióvá szobrai. Hasonlóan ahhoz, ahogy a szerves élet is építkezik sejtről sejtre a növényben, állatban, emberben. Az anyag adott törvényszerű lehetőségeivel játszik ő is, mint a természet, de ő saját módján, szabadon úgy formál – sejtlapjaival –, mint egy „költő a szavakkal”. A szavak a lélekből jönnek, talán ezért tartja magát ő is „belülről építkezőnek”.

Mindig érdekelte a használati tárgyak átformálódása és a változó korok által diktált metamorfózis, ezt már több, kortalanul gyönyörű és mives herendi készlete is bizonyítja.

Porcelánszobraiban azonban nem kiemelkedő előképekre, azokból áradó hatásokra reagál. A minket körülvevő kor hat rá inspirálóan. A kezdeti lenyűgöző, de azonnal átfogható, merev, épített plasztikai konstrukciói tán neki is, mint nekem, a jelen megávaróainak látványát, s a bennük torzult emberi életterek vízióit szimbolizálják.

Az alkalmazott technológia a megszokott. A porcelán a magas tűzben, 1380 Celsius-fokon üveges fázisba kerül, ilyenkor meglágyul, majd ahogy a kemence hűl, az anyag tömör, hófehér és törékenyen rideg lesz – de ismertem, arisztokratikusan széppé válik, magyarázatot nem igénylőn. A tiszta, fegyelmezett konstrukciójukkal az alkotások nekem jelentésükben is egyértelműek maradnak. „A geometrikus rendszert az

Fotó: Bozsó András

nek, esztétikai, tartalmi értékeinek feltárt, feltételezett folyamatában.

Ha nem a műalkotás értelmezését tartjuk elsődleges célnak (erről Babos Pálma porcelánszobrainak esetében már írtam¹⁾), akkor lehet a választott alapanyag törvényszerűségeiből kiinduló, felvállalt alkotói módról, a belső gondolati szándékról és az alkalmazott technikai módszerről is írni. Ez éppen úgy közel vihet egy alkotás és alkotójának megismeréséhez, a mű értelmezéséhez, befogadásához, mint adott műről egy egyéni szellemi magyarázat kibontása.

E rendhagyó szobrok születésének alkotói folyamatáról és az ezeket befolyásoló elméleti szempontokról írok le tehát néhány gondolatot személyes beszélgetéseink és a művész által leírt értelmezések alapján. Egy alkotás létrehozási folyamatának feltárásában az alkotói döntések megismerhető szándékai, az anyag tulajdonságainak milyensége, a fellelhető alapvető anyagi tulajdonságok, szerkezeti lehetőségek használatának mikéntje és miéртje izgalmas megközelítési módjai lehetnek egy műalkotás egyedi megértésének.

Babos Pálma: Mimikri / Pálma Babos: Mimicry

[2013] mázas porcelán, 1380 °C, magasság: 34 cm / glazed porcelain, 1380 °C, height: 34 cm

Babos Pálma: Összeomlás (részlet) / Pálma Babos: Collapse (detail)

mázas porcelán, 1380 °C / glazed porcelain, 1380 °C

Fotó: Bozsó András

Babos Pálma:
Felhők a város felett,
falplasztika /
Pálma Babos: Clouds
above the Town. Mural
[2014] mázas
porcelán, 1380 °C /
glazed porcelain,
1380 °C
[60x100x10 cm]

1380 °C-on történő égetés során az anyag saját természetéből adódó meglágyulása oldja. A szobor elmeséli saját keletkezéstörténetét” – állítja költői magyarázatként Babos Pálma.²

Antitézisként foghatjuk fel későbbi munkamódszerében a véletlent és a vele való kísérletezést. „A véletlen – a matematika számára nagyon nehezen kezelhető fogalom, mert törvényszerűségekkel nem rendelkezik, így nem definiálható – különösen megragadta képzeletemet. A játékot a rész-oszlopok magasságának megváltoztatása hozta, és a négyzetek előkészítésénél és kiválasztásánál nem ügyeltem a szabályos négyzet pontosságára, sőt szándékom a pontatlanság által okozott véletlen tudatos beépítése volt. A négyzettől eltérő, trapéz formájú lapok összeépítése eredményezi a függőleges tengelytől eltérő és kitérő,

izgalmas táncoló mozgást. Építés során kikészítettem az előre kivágott porcelánlapocskákat magam mellé, és becsukott szemmel vettem ki a tából a következőt, hogy a véletlent hagyjam működni. Szakítottam a szigorú rendszerrel, és érdekelni kezdett a véletlen által létrehozott destrukturalódás és átstrukturálódás.”³

Megjelenik tehát egy új munkamódszer, mely nem csak a világos, merev konstrukcióra, a látványra, de a tartalmi részekre, az értelmezhetőségre is kihat a későbbiekben. A technológia most már a kiszámíthatatlan véletlennel is manipulál. S valami olyan dolgot hoz létre, jelenít meg plasztikailag merészen és áttételesen pro vagy kontra, mint amilyen szituációkat az emberi élet teremt mindennapjaiban, az egyed számára kiszámíthatatlan, maga a pusztta lét által kreált

Fotó: Bozsó András

Babos Pálma:
Dupla torony /
Pálma Babos:
Double Tower

[2014] mázas
porcelán, 1380 °C,
magasság: 51 cm /
glazed porcelain,
1380 °C,
height: 51 cm

Babos Pálma:
Magány /
Pálma Babos:
Loneliness

[2013] mázas
porcelán, máz feletti
festés, 1260 °C,
magasság: 65 cm /
glazed porcelain,
overglaze painting,
1260 °C,
height: 65 cm

történésekkel. Az elvont szobrok itt már esetleges irányokba dőlnek vagy roskadnak magukba. A porcelán anyagának sajátos törvényszerűségei szerint összeomló konstrukciók különös szépségük mellett már sokértelműek, felerősített gondolati élményt is nyúj-

tanak. A végzetesnek is nevezhető átváltozások mélyebb egyéni és társadalmi tragédiákra valló utalásokat is tartalmaznak, illetve azokként magyarázhatók.

Szintézisként áll össze mindezekből az, ami a különböző értékek megfogalmazása mellett számomra mindig a legfontosabb egy műalkotásban, a felfedezhető eszmei mondanivaló. Ez tesz igazán katartikusá egy művet. A látvány által az emberi lélekben beindított érzelmek, asszociációk, felismerések. Ez mindenben mást és mást ébreszt, és ez így van jól, ez az alkotóművészet feladata.

Babos Pálma porcelán „torony”-plasztikáiban – tömören – én az önző és önkorlátozás nélküli tevékenységével a világot globális katasztrófa felé sodró, túlnépesedő emberiség mértéktelen, égnek feszülő „bábeli” akarátának várható következményeit megtestesítő művészi metaforáit látom. A mozgásukban megdermedt alkotások bizonyos vonatkozásban művészi látellelei egy, az önhibáiból az emberiség létét fenyegető lehetségesen bekövetkező katalizmának. Abban az esetben, ha teszünk érte, talán történhet másképpen is. E remény fennmaradása okán az új évezred küszöbén különösen szüksége van az emberiségnek az ilyen figyelemfelkeltő és elgondolkoztató, magas színvonalú alkotásokra.

„Szeretném lefejtetni a porcelánról a barokk kliséket, és megmutatni annak 21. századi arcát” – vallja Babos Pálma. Szerintem ezt teszi – a művészet valódi hivatásához méltón, tartalmasan és maradandón, nemzetközileg is elismerten.

PROBSTNER JÁNOS
keramikuskész

2013-ban a spanyolországi El Vendrellben a VII. Nemzetközi Kerámia Biennále fődíját Babos Pálma nyerte el. Ehhez kapcsolódva, felkérésre e cikk tömörített olasz és angol nyelvű változata megjelent a *La Ceramica in Italia e nel mondo* olasz nemzetközi kerámiaművészeti magazinban, *La scultura in porcellana nel XXI secolo / Porcelain sculptures of 21st century* címmel.

Jegyzetek

1. János Probstner: Pálma Babos. Across time's dimensions. *New Ceramics*, 2011/5.
2. Babos Pálma írása (kézirat).
3. <http://www.babospalma.hu/index.php/hu/szobrok>